

EUSKARA ETA LITERATURA II / LENGUA VASCA Y LITERATURA II

A ATALA: IRAKURMENA ETA HIZKUNTZA (guztira 5 puntu)

A atalaren barruan hiru azpiatal nagusi daude, eta guztiei erantzun behar zaie:

- Ulermenari buruzko galderak (2 puntu)
- Gaia eta laburpena (1,5 puntu)
- Hizkuntzari buruzko galderak (1,5 puntu)

A.1 Ulermenari buruzko galderak

Ariketa honen helburua da idatzizko testuen ulermena neurtzea. Horretarako, ikasleek test-ereduko galdetegiari erantzun behar diote: aukera anitzeko galderak edo egia/gezurra erakoak jasoko ditu, adibidez. Zuzentzaileak zuzenketa txantiloian aurkituko ditu erantzun zuzenak, eta erantzun okerrekin ez dute zigorrik izango. **(2 puntu)**

A.2 Gaia eta laburpena / Gaia eta ideiak

Ikasleek azpiatalaren hasieran emandako testuinguruaren arabera erantzun beharko diete hurrengo bi zereginiei. Ariketa hau osorik egin beharko dute ikasleek, hautazko aukerarik gabe; alegia, alde batetik, gaia zehaztu beharko dute eta, beste alde batetik, edukiaren laburpena.

A.2.1 Gaia: testua irakurri ondoren, ikasleek testuaren gai nagusia identifikatu eta beren hitzak erabiliz adierazi beharko dute. Egiturari dagokionez, ontzat emango da bai izen-sintagmak erabiltzea, bai perpaus-egiturak erabiltzea. **(0,5 puntu)**

A.2.2 Laburpena: ikasleek sintesiak egiteko duten gaitasuna neurtuko da. Sortutako testuak trinkoa, koherentea eta kohesionatua izan behar du, eta ikasleek berek sortu behar dute; hots, ezin dira testuko pasarteak hitzez hitz kopiatu. Laburpena egiteko, estilo zuzena eta zehar-estiloa baliatu ahalko dira; beraz, ez da txartzat hartuko “egileak dioenez” edo “egilearen arabera” ereduko egiturak erabiltzea. Gehienez ere 60 hitzeko laburpena onartuko da: hortik gorako hitz eta pasarteak ez dira aintzat hartuko. **(1 puntu)**

Zuzentasunari dagokionez, ez dira zigortuko ikasleak tarteka egindako akats ortografikoak edo/eta gaizki-ulertuak sortzen ez dituzten akats gramatikalak, sistematikoak ez badira.

A.3. Hizkuntzari buruzko galderak (1,5 puntu)

Atal honetan, erantzun zuzenak bakarrik hartuko dira aintzat: erantzun okerrekin ez dute punturik kenduko.

A.3.1 ariketan ematen zaizkien perpausak birformulatzeko eskatzen zaie ikasleei; beraz, ikasleek bestelako egitura morfosintaktikoak edo/eta bestelako hitzak proposatu beharko dituzte, betiere jatorrizko testuak dakarren esanahia aldatu gabe. Jatorrizko testutik zuzenean hartutako erantzunak ez dira aintzat hartuko. Oinarrizko akats ortografiko eta gramatikalek % 20 kenduko da gehienez. **(0,5 puntu)**

A.3.2 ariketan bost hitzen sinonimoak eman behar dituzte ikasleek. Hitz polisemiko bat agertuz gero, irakurgaian duen esanahiari jarraituko zaio. Bestalde, zuzentzaileei balizko sinonimoen zerrenda bat proposatuko zaie, baina ikasleak emandako hitza sinonimo egokia bada, hori ere onartuko da. Sinonimoen ordean ikasleek hitzaren esanahia azaltzen badute, azalpenak zehatza

eta egokia izan beharko du. Oinarrizko akats ortografiko eta gramatikalengatik % 20 kenduko da gehienez. **(0,5 puntu)**

A.3.3 ariketan eskatzen diren hitzen zerrenda emango zaie zuzentzaileei. Ikasleek nahi duten bezala emango dituzte hitzak: testuan ageri diren bezala nahiz atzizkirik gabe, mugatzaile hutsarekin edo, aditzen kasuan, partizipioa erabiliz. Oinarrizko akats ortografiko eta gramatikalengatik % 20 kenduko da gehienez. **(0,5 puntu)**

B ATALA: TESTU-EKOIZPENA (guztira 5 puntu)

B atalak bi azpiariketa ditu, eta biak dira nahitaez egitekoak.

- Idazlan luzea (4 puntu)
- Literatur testua (1 puntu)

B.1 Idazlan luzea (4 puntu)

Ariketa honetan testu-ekoizpen luzea egin behar da. Testuingurua emanda, ikasleei bi testu-tipologia proposatuko zaizkie. Horietako bakarra hautatu eta gutxienez 180 hitzeko idazlana egin beharko dute ikasleek. Hitz kopuruari dagokionez, hitzak falta dituzten idazlanei ondoko taularen arabera puntu-kenketak ezarriko zaizkie.

Gutxieneko hitz kopurua: 180 hitz

Idatzitako hitz kopurua	169-179	159-168	149-158	≤ 148
Puntuazio-kenketa	-0,5	-1	-1,5	-2,5

Idazlana kalifikatzeko, kontuan hartuko da eskatutakoari zuzen eta egoki erantzun zaion, ikasleek beharrezko informazioa hautatu eta eman duten, testuak kohesioa duen eta ideien arteko koherentzia dagoen, eta erabilitako hizkuntza-baliabideak aberatsak, zehatzak, zuzenak eta egokiak diren. Gainditu ahal izateko, idazlana eskatutakoari lotzen zaiola bermatuko da.

Ekoizpenari dagokionez, testu-tipologia edo -genero bakoitzaren konbentzioak baliatu beharko dira. Azterketa honi dagokionez, iritzi-artikulua hautatuz gero, izenburua eta egilearen izen-deiturak (betiere fikziozkoak) eman beharko dituzte ikasleek, testua aldizkari edo egunkari batean argitaratuko balitz bezala. Halaber, mezu elektronikoko bat idazteko, igorlea, hartzailea eta gaia idatzi beharko dituzte, dagokien erregistroa erabilita.

Idazlana zuzentzeko erabiliko diren irizpideak

3-4 puntu

- ✓ Testua eskatutakoari lotzen zaio eta ondo antolatutik dago.
- ✓ Erabiltzen diren ideia eta argudioak ondo loturik eta garaturik daude.
- ✓ Aukeratu den edukia esanguratsua da gaia garatzeko.
- ✓ Erregistro egokia erabiltzen da, eta lokailu, lexiko eta egitura sintaktiko aberatsak darabiltza.
- ✓ Ortografia eta puntuazioa zuzenak dira.

2-3 puntu

- ✓ Testuak ez du ia akatsik; izatekotan, oso akats txikiak dira, inola ere ez sistematikoak.
- ✓ Erabiltzen diren ideia eta argudioak bata besteari loturik eta garaturik daude.
- ✓ Egitura soilekin batera aberatsagoak ere erabiltzen ditu (lokailuak, menderagailuak, etab.).

- ✓ Erregistro egokia erabiltzen du.
- ✓ Ortografia ondo menderatzen du, oro har, tarteka akatsen bat edo beste egin arren.

1-2 puntu

- ✓ Idatziak zenbait akats ez-sistematiko du edukian edo forman. Gabeziek, dena den, ez dute ulermena oztopatzen.
- ✓ Egitura soilak baliatzen ditu oro har.
- ✓ Argudio edo ideiak urriak dira, edo ez daude guztiz garatuta edo errepikatu egiten dira.
- ✓ Ideien eta egituren arteko koherentzia- eta kohesio-arazoak dauden arren, ez dute ulermena oztopatzen.

0-1 puntu

- ✓ Akatsek ulergaitz egiten dute testua.
- ✓ Egitura soilak erabili arren, horietan ere akatsak daude.
- ✓ Ulergarritasuna oztopatzen duten akatsak daude.
- ✓ Ortografian oinarritzko akats larriak ageri dira, nahiz eta sistematikoak ez izan.

Oharra: oinarritzko akastzat joko dira funtsezko osagai eta egitura morfosintaktikoetan egindakoak eta ulermena oztopatzen dutenak. Adibidez, baina ez bakarrik: izen-sintagmaren esparruan, mugagabeari, ergatiboari eta datiboari dagozkienak; aditz-sintagmaren esparruan, aditz-morfemei eta beren ordenari, aditzen denborari, aspektuari eta moduari, eta komunztadurari dagozkienak; joskeraren eta lexikoaren esparruan, kalko oker nabarmenei dagozkienak. Ortografiaren esparruan, oinarritzko lexikoan eta maiztasun handiko hitzetan egindako akatsak joko dira oinarritzkotzat.

B.2 Literatur testuen gaineko iruzkinak (1 puntu)

Bigarren azpiatal honetan Estitxu Arozena bertsolariaren bertso bat eman zaie ikasleei. Testua irakurrita, ikasleek bi zeregin izango dituzte. Alde batetik, testua ulertzeko eta interpretatzeko gai direla erakutsi beharko dute, testuak dakarren mezu nagusia azalduta. Beste alde batetik, lotura egin beharko dute bertsoaren eta irakurgai nagusiaren artean. Bata eta bestea azaltzeko, 50 hitzeko testu laburra ekoitzi beharko dute, gehienez ere.

Ebaluazioari begira, zuzentzaileek aintzat hartuko dute: lehenik, interpretazioa zuzena eta egokia den ala ez; bigarrenik, literatur testuaren eta irakurgai nagusiaren arteko lotura koherentea, egokia eta ondo argudiatua den.

Zuzentasunari dagokionez, oinarritzko akats ortografiko eta gramatikalengatik % 20 kenduko da gehienez.

AZTERKETA ZUZENTZEKO TXANTILOIA

A ATALA: IRAKURMENA ETA HIZKUNTZA

A.1 Ulermenari buruzko galderak

1. *b*
2. *a*
3. *c*
4. *a*
5. *c*

A.2. Gaia eta laburpena

Gaiaren erantzun-proposamena(k): *Haserretzea erraza eta beharrezkoa da, baina gainditu egin behar da*

Oharra: onartzekoak izango dira bai izen-sintagma baten bidez, bai perpaus osoa eraikita ematen diren erantzunak, betiere gaia zehatz jasotzen badute.

A.3 Hizkuntza

A.3.1 ariketa (berridazketak)

Kasu honetan, aukera posibleetarik bat ematen da hemen. Zuzentzaileak gogoan hartu behar du bestelako hautuak ere ontzat joko direla, berridatzitako perpausak esanahi bera badu:

- a. Asko haserretu nintzen, lagun batek bere buruaz beste egitea erabaki zuelako.
- b. Ahots jakintsu batek esan zidanaren arabera, «erraza da haserretzea, baina zailagoa da triste egotea».
- c. Antza denez, desegokia, bidegabea, iraingarria... iruditu zaizunaren aurkako beharrezko erreakzioa da.
- d. Uste dut batzuk bizio hutsez haserretzen direla.
- e. Nahiz eta haserretzea beharrezkoa den, haserretik hanka altxatu eta hurrengo eskailerara igaro beharra dago.

A.3.2 ariketa (sinonimoak)

- a. *kezkatu*: arduratu, estutu, larritu, urduritu, artegatu...
- b. *dominatzea*: menderatzea, mendea hartzea, azpiratzea, -(r)i gailentzea, -(r)i nagusitzea...
- c. *zamatsu*: astun, pisutsu, pisudun...
- d. *triste*: goibel, kopetilun, hits...
- e. *tenk*: erne, adi

Oharra: onartzekoak izango dira bai lema soila, bai hitza deklinatuta ematen duten erantzunak.

A.3.3 ariketa (definizioak)

- a. *ukabil*
- b. *taupada*
- c. *lokaztu*
- d. *lubaki*
- e. *jendarte*

Oharra: onartzekoak izango dira bai lema soila, bai hitza deklinatuta ematen duten erantzunak.